

Mark.7:31-37, 12:e sönd.eft.tref. 1:a årg.120826

Den här berättelsen är Markus ensam om att ha med. Den finns inte med något annat evangelium. Men de har också liksom en systerberättelse, också den i Markus, det är den blinde mannen som botas utanför byn Betsaida. Det finns en slående likhet och Jesus handlar lika spektakulärt i båda berättelserna. Han till och med spottar på dom båda. Jämför gärna själv vid tillfälle.

Men nu är vi här, och vi är mitt inne i trefaldighetstiden. Den tid som upptar nästan halva kyrkoåret. Vi har kommit ungefär halvvägs och texterna handlar fortfarande om det kristna livet och hoppets djupaste innebörder. Och en av den kristna trons fundamenta är ju frihet. Eller som temat för idag, friheten i Kristus. En frihet som kanske inte är helt lät att greppa om. Men vi läser om den, vi talar och vi inte minst sjunger om den.

Och idag har vi ju läst om en man som befriades. Befriades till att både kunna tala och höra, han fick ett fortsatt liv med helt nya förutsättningar än tidigare. Att kunna tala och höra, visst ger väl det nya möjligheter, och jag antar, också en större frihet.

Problemet blir ju i alla fall för mig, när man börjar dra paralleller och kopplingar mellan den frihet som tron kan ge, och att vara befriad från tex. ett handikapp. Vi vet att församlingarna inom Livets ord ibland gör såna kopplingar och lätt också vidgar det till nästan perifera lyten och ekonomiska tillgångar. Man menar också att det skulle kunna var en måttstock för nån slags mängd av tro och rätt tro. Att vara frisk och ha pengar, det är tecken på tro och på guds omsorg.

Visst sker under ibland, inte ofta, men ibland. Och annars skulle det väl knappast heller kallas för just under. Ja, det sker saker vi vare sig kan beställa eller förklara och det är härligt. Men blir det lite svårt tycker jag, att tala om frihet i Kristus, frihet i tron, utifrån en text om ett spektakulärt under. För mig är det två lite olika saker. Under, i alla fall den sortens under som texten talar om, det sker sällan, kanske mycket sällan. Men friheten i Kristus är inte det något vi bjuds och kanske utmanas till att leva i och av varje dag.

Och även om många idag tyvärr inte direkt kopplar ihop trons folk med frihet. Utan menar, rätt eller orätt, det vill jag låta vara osagt, att det finns så många låsningar i våra kyrkor. Att det skulle finnas så många krav, så många måsten och förbud. Att man tror sig veta, att ja särskilt fria, det verkar ju de kristna inte vara...

Det är möjligt att det är ett arv och en förlegad bild man har för ögonen, men visst finns det ibland ett hinder?

Men folk får säga vad dom vill. Vi fortsätter att tala om friheten, att sjunga om den. Vi fortsätter att tro på och kanske inte minst att längta efter den. Vad nu frihet än är så är en hörnsten för oss. Och är det inte så att längtan efter frihet, vad den nu än står för, så finns den djupt inneboende i oss. Den kan ha olika mål, och den kan ha olika

grunder, det kan vara i stort och det kan vara i smått. Men längtan efter frihet, den har nog alltid funnits i oss, och redan på 1400-talet skaldade biskop Thomas de kända stroferna i sin frihetsvisa:

”Frihet är det bästa ting,
som sökas kan all världen kring
för den henne rätt kan bära.”

I visan handlade det om en befrielse från ett förtryck, om ett folks rätt att få leva i frihet och få vara sina egna. En kamp för rättvisa. Och än dag ser vi hur den fortgår världen över, tyvärr ofta med allt för mycket blodspillan och totalt ofattbara lidanden som följd...

Det är märkligt mina vänner, att det alltid verkar födas nya herrar, nya regimer, nya despoter. Tyvärr inte sällan i Guds namn.

Dios no mata, hade en tidigare fånge skrivit med sitt eget blod i fängelsecellen nånstans i Mellan-Amerika. Dios no mata, -Gud dödar inte.

Nej Gud dödar inte, människans kamp och längtan efter att få leva i frihet, det är också Guds längtan. Gud vill vare sig död, förtryck eller orättvis. Och det går som en röd tråd från bibelns första blad till den sista. Vi läser om hur profeterna ideligen talar om det. Och vi har berättelserna om hur Gud för folket ut från fångenskap och slaveri. Jesus talar flera gånger om den orättfärdiga makten. Och bibeln slutar med löftet, -nya himlar och ny jord, där rätt och rättfärdighet bor.

Gud vill människans frihet! Det är djupt bibliskt. Men när ska vi börja lyssna på henne?

Men jag tänker också på att det finns en annan slags längtan efter frihet som också har med friheten i Kristus att göra. En längtan efter frihet som liksom försiggår i mitt inre, men också på samma gång är på djupet existentiell. En slags längtan som jag tror finns inom var och en av oss, bara man skrapar lite så tror jag att man hittar den. Och den handlar om längtan att få vara den jag är, eller kanske, att få bli den jag vill vara. Nån slags längtan efter livet, livet med stort L. ibland som om det ständigt, ständigt bara verkar ligga framför oss...

Är det kanske som vi hörde förut. Att längta tillbaka till sommarlovet. Att få tro vad jag vill. Tänka vad jag vill. Älska vem jag vill. Eller att få sätta den första tussilagon bakom örat... Eller att få en chans... Jo det är det också...

Det talas mycket om frihet just nu. Men jag tror att det vi talar om idag, det sträcker sig långt bortanför det nu så förhärskande talet om att förverkliga sig själv. Det tror jag egentligen är en enkel plattityd. Men då du får vara du och jag får vara jag. Utan rädsla för att inte duga, inte klara av. Utan att vara orolig för allt och alla. Rädslan tror jag gör så mycket med oss. Kanske är den en slags motsats till just frihet. Den formar oss, den får oss att bli mindre. Mindre än vad vi egentligen behöver vara.

Jag vet inte om det är sant, men det sägs att orden "var inte rädd" förekommer 365 gånger i bibeln. En gång för varje dag på året, det måste betyda något, det måste betyda något viktigt.

Ja, vad är egentligen frihet?

Och vi som så längtar efter den? Hur ska vi kunna ana den, nå den?

För att kanske krångla till det lite så vill jag hänvisa till den den judiska filosofen Martin Buber. Han menade att vi existerar, vi finns i verklig mening, bara i relationer. Ett sant jag, menar han, finns egentligen aldrig utan ett du. Ett sant jag, finns egentligen aldrig utan ett du... . "I begynnelsen fanns relationen" deklarerade han. Också det är sant bibliskt och det är helt i linje med kristen tro.

Ja är det så som Buber menar, att jag blir hel bara i relationen. Då innebär det, i alla fall för mig, att friheten paradoxalt nog, också innebär ett beroende. För att vara fri, måste det också till någon annan, något annat. Någon eller något som jag, för att kunna nå friheten, egentligen blir beroende av.

Och är det mina vänner, är det det som evangeliet egentligen berättar för oss? Det finns någon annan.

Och jag tänker på Sven Lidmans rader.

Jag är fri som en fågel

dock fånge och träl.

Jag äger ej något.

men någon har min själ"

Evangeliet och tron erbjuder oss denna andra, den erbjuder oss en relation. En relation till någon vi vet älskar oss, någon som älskar oss utan förbehåll eller måsten. Är det där friheten ligger?

Jesus sa det till mannen i texten, han som varken kunde höra eller tala. Och han säger det till oss. Effata, det betyder öppna dig